

Studijní zaměření hra na klarinet

Klarinet je nejmladším členem rodiny tradičních dřevěných dechových nástrojů. Své jméno obdržel v 18. století podle pojmenování vysoké trubky zvané clarina. Jeho užití se ani zdaleka neomezuje jen na oblast hudby umělé, ať již jde o hru sólovou, komorní či symfonickou. Vývoj hudby lidové, taneční a populární určil právě tomuto nástroji široké uplatnění.

Zájemci o studium hry na tento nástroj jsou přijímáni po konzultaci s vyučujícím pedagogem, který ověří, zda disponují potřebnými fyziologickými předpoklady. Dechové oddělení naší školy se cíleně zaměřuje na přípravu žáků v Komorní, Souborové a Orchesterální hře.

Učební plán

Učební plán HKL ZS I

Základní studium I. stupně je určeno pro žáky ve věku 7 až 14 let. Pro tyto žáky nabízíme sedmiletý učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na klarinet		1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka		1	1	1	1	1		
Nepovinná kolektivní praxe	Komorní hra							
	Skupinový zpěv	1	1	1				
	Sborový zpěv							
	Souborová hra	2	2	2				
	Orchesterální hra							
Volitelná kolektivní praxe	Komorní hra							
	Hudební dílna							
	EZHST				1	1	1	1
	Skupinový zpěv							
	Sborový zpěv							
	Souborová hra				2	2	2	2
	Orchesterální hra							

Učební plán HKL PS II

Přípravné studium II. stupně je určeno žákům starším čtrnácti let, kteří na zvolený hudební nástroj neabsolvovali Základní studium I. stupně. Pro tyto žáky nabízíme jednoletý učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ		1. ročník
Hra na klarinet		1
Hudební nauka		1
Nepovinně volitelná kolektivní praxe	Komorní hra	1
	EZHŽT	
	Skupinový zpěv	
	Sborový zpěv	2
	Souborová hra	
	Orchestrální hra	

Hudební nauka je určena všem, kteří nenavštěvovali I. stupeň studia a chybí jim přehled v hudební teorii. Na naší škole je v přípravném studiu II. stupně realizována výuka hry na všechny nabízené hudební nástroje a zpěv.

Učební plán HKL ZS II

Základní studium II. stupně je určeno pro žáky ve věku 14 až 18 let. Tito žáci jsou povinni absolvovat Základní studium I. stupně, nebo Přípravné studium II. stupně. Pro tyto žáky nabízíme čtyřletý učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na klarinet		1	1	1	1
Volitelná kolektivní praxe	EZHŽT	1	1	1	1
	Komorní hra	1	1	1	1
	Hudební dílna				
	Skupinový zpěv				
	Sborový zpěv	2	2	2	2
	Souborová hra				
	Orchestrální hra				

Učební plán HKL III - Studium pro dospělé

Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

Učební osnovy

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

1. ročník

Žák:

- předvede správný postoj a držení nástroje

- pojmenuje jednotlivé části nástroje, správně rozloží a složí nástroj, dokáže připevnit plátek na hubičku
- dokáže vytvořit nátisk vycházející z jeho fyziologických předpokladů
- učí se základy žeberně-bráničního dýchání, předvede hluboký nádech a plynulý výdech
- ovládá správné nasazení tónů jazykem na slabiku Tý,
- ovládá rozsah nástroje v rozpětí tónů g – a1 bez chromatických tónů a pozná jejich zápis v notové osnově
- zahraje jednoduchou melodií v daném rozsahu

2. ročník

Žák:

- zdokonaluje správné držení nástroje
- využívá základní způsob žeberně-bráničního dýchání
- má již do určité míry usazený nátisk vycházející z jeho fyziologických předpokladů
- hraje tenuto a legato
- Rozezná základní délkové hodnoty not a pomlk (celá, půlová, čtvrtová) a dokáže je uplatnit při hře.
- jednoduché skladby interpretuje za doprovodu klavíru nebo jiného nástroje
- ovládá rozsah nástroje v rozpětí tónů e – a1 bez chromatických tónů a pozná jejich zápis v notové osnově

3. ročník

Žák:

- zdokonaluje techniku žeberně-bráničního dýchání, ovládá základní prstové techniky
- v rámci svých fyziologických předpokladů a svých možností dokáže hrát kultivovaným tónem
- hraje s dalším nástrojem jednoduchá dueta
- Ovládá hru v základních taktích 2/4, 3/4, 4/4
- ovládá rozsah nástroje v rozpětí tónů e – g2 bez chromatických tónů a pozná jejich zápis v notové osnově
- odliší při hře základní dynamiku (piano, forte), rozezná základní a tempová dynamická označení
- dokáže vnímat náladu skladby
- zahraje stupnici F dur i s akordem v rámci jedné oktávy

4. ročník

Žák:

- předvede hru tenuto, legato, staccato
- využije dechovou oporu pro uplatnění efektivnějšího dynamického odstínění hry – f, p, mf
- zahraje jednoduché melodie z listu
- ovládá jednoduchý tečkovaný rytmus, umí jej zahrát i vytleskat
- ovládá rozsah nástroje v rozpětí tónů e – h2 s užitím chromatických tónů dle svých schopností

- je schopen souhry s jinými hudebními nástroji, hraje v komorních, souborových či orchestrálních seskupeních
- zahraje přednesovou skladbu s doprovodem jiného nástroje
- hraje durové stupnice s 1# a 1b i T5

5. ročník

Žák:

- hraje legatové a staccatové pasáže v pomalejším tempu
- vyjádří náladu skladby s dosud poznanými výrazovými prostředky
- ovládá rozsah nástroje v rozpětí tónů e – c3 s užitím chromatických tónů dle svých schopností
- umí hospodařit s dechem
- interpretuje vybrané přednesové skladby různých žánrů přiměřené obtížnosti podle svých individuálních možností a schopností
- hraje durové stupnice do 2# a 2b i s T5

6. ročník

Žák

- samostatně nastuduje technické cvičení, jednoduchou skladbu,
- orientuje se ve hře různých rytmických figur v osminových a šestnáctinových notách, triolách a tečkovaných rytmech,
- hraje legatové a staccatové pasáže v rychlejším tempu
- zahraje crescendo a decrescendo,
- podle svých schopností transponuje jednoduchý melodický motiv,
- umí samostatně vybírat a připravovat plátky
- hraje v celém chromatickém rozsahu nástroje dle svých možností
- hraje durové a mollové stupnice do 3# a 3b i s T5

7. ročník

Žák:

- předvede dynamické odstínění hry, tempové rozlišení frázování, základní melodické ozdoby (nátryl, příraz a trylek)
- samostatně nastuduje etudy, technická cvičení a přednesové skladby různých stylů
- transponuje lidovou píseň
- hraje durové a mollové stupnice do 4# a 4b i s T5, D7 a u mollových zm7
- hraje kvalitním tónem dle svých individuálních možností
- uplatňuje všechny znalosti a dovednosti získané během svého studia
- interpretuje nejrozličnější přednesové skladby přiměřené stupně obtížnosti dle svých individuálních možností a schopností a uplatňuje se v souhře těchto skladeb s dalšími nástroji

Studium I. stupně žák ukončí komisionálním, interním, nebo veřejným absolventským vystoupením. O druhu vystoupení rozhodne umělecká rada. Absolventskou zkoušku lze také vykonat formou komorní hry.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází ze vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje třídní učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně.

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

1.ročník

Žák:

- využívá při hře všechny získané technické dovednosti a znalosti
- rozumí transpozicím in A, in C
- hraje intervaly (tercie) ve stupnicích dle výběru učitele
- sluchem kontroluje vlastní intonaci a kvalitu tónu
- zahraje stupnice tenuto, legato, staccato v rychlém tempu,
- zahraje pevný hutný tón v rozsahu nástroje e – c3
- nabízené literatury si zvolí skladbu podle svých schopností, potřeb a zájmů,

2.ročník

Žák:

- řeší samostatně dýchání, frázování i výraz při nácviku a interpretaci skladeb
- pracuje samostatně s barvou a kvalitou tónu v celém rozsahu nástroje
- při poslechu klarinetových skladeb různých stylových období a žánrů si vytvoří názor, který posléze prezentuje
- hraje transpozice in A a in C v pomalých tempech

3.ročník

Žák:

- uplatňuje výrazové prostředky: dynamika, frázování, artikulace, agogika, melodické ozdoby a moderní techniky dle svých schopností
- samostatně kvalitně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu po všech technických a interpretačních stránkách,
- zahraje pevný hutný tón v rozsahu nástroje e – e3
- hraje v souborech různého obsazení a žánrového zaměření, dle možností školy
- aktivně se podílí na tvorbě barvy zvuku, výrazu i způsobu interpretace skladeb v souborech
- hraje D7 u durových stupnic zm7 u mollových stupnic do 2# a 2 b podle notového zápisu

4. ročník

Žák:

- dokáže nastudovat zadanou skladbu bez pomoci učitele dle svých individuálních schopností
- hraje v rychlejších tempech kombinaci staccata a legáta
- poslouchá klarinetové nahrávky
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí

- hraje D7 u durových stupnic a zm7 u mollových stupnic do 3# a 3b podle notového zápisu

Studium II. stupně žák ukončí komisionálním, interním, nebo veřejným absolventským vystoupením. O druhu vystoupení rozhodne umělecká rada. Absolventskou zkoušku lze také vykonat formou komorní hry.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Vzdělávací program je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním programem, školní výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

PŘEDMĚTY

Učební osnovy předmětů

- Komorní hra - kapitola 5.1.2.1
- EZHZT - kapitola 5.1.2.2
- Skupinový zpěv - kapitola 5.1.2.7
- Sborový zpěv - kapitola 5.1.2.4
- Souborová hra - kapitola 5.1.2.5
- Orchestrální hra - kapitola 5.1.2.6
- Hudební dílna - kapitola 5.1.2.10
- Hudební nauka - kapitola 5.1.3